

آشنایی با اعمال شب و روز عاشورا

روز عاشورا از جمله وقایع بزرگ تاریخ اسلام است که حتی قبل از رخداد آن بسیاری از معصومین علیهم السلام درباره آن سخن گفته و نسبت به زنده نگه داشتن آن و برپایی عزای توجیه داشته و دیگران را نیز به آن دعوت کرده‌اند.

روز عاشورا از جمله وقایع بزرگ تاریخ اسلام است که حتی قبل از رخداد آن بسیاری از معصومین علیهم السلام درباره آن سخن گفته و نسبت به زنده نگه داشتن آن و برپایی عزای توجیه داشته و دیگران را نیز به آن دعوت کرده‌اند.

برای شب و روز عاشورا اعمالی عبادی در جهت همنوایی با خانواده اهل بیت (ع) و سختی‌هایشان در مسیر احیای اسلام ناب محمدی (ص) سفارش شده است.

1- احیای شب عاشورا؛

در روایتی از رسول خدا(ص) آمده است که «هر کس شب عاشورا را بیدار بماند (و به عبادت بپردازد)، گویا عبادت فرشتگان را انجام داده است.«

2- پیامبر اکرم(ص) فرمودند: در شب عاشورا، چهار رکعت نماز می‌گذاری و در هر رکعت یک مرتبه «حمد« و پنجاه مرتبه سوره «توحید« را می‌خوانی وقتی که در رکعت چهارم سلام نماز را گفتی، ذکر خدا را بسیار بگو و بر رسول خدا(صلی الله علیه وآله) صلوات بفرست و تا مقداری که ممکن است بر دشمنان اهل بیت(علیهم السلام) لعنت فرست.

3- صد رکعت نماز بجا می‌آوری، هر دو رکعت با یک سلام، که در هر رکعت یک مرتبه «حمد« و سه بار سوره «توحید« را می‌خوانی و پس از پایان این نمازها، هفتاد بار می‌گویی:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ«.

رسول خدا(ص) فرمودند: کسی که این نماز را بخواند وقتی که بمیرد، خداوند قبرش را معطر و خوشبو می‌کند و هر روز - تا هنگام دمیدن صور - نوری وارد قبرش می‌شود...

اعمال روز عاشورا

می‌دانیم روز عاشورا که روز شهادت امام حسین(ع) و یاران باوفای اوست، روز اندوه و غم و مصیبت ائمه اطهار(علیهم السلام) و شیعیان آنها است و بر انجام اعمال و رعایت اموری در این روز تأکید شده است، مانند:

1- شایسته است شیعیان در این روز دست از کسب و کار بکشند و نیازهای خانه را در این روز تهیه و ذخیره نکنند و به عزاداری و نوحه سرایی بپردازند و همچون کسانی که عزیزترین افراد خویش را از دست داده‌اند، غم زده و اندوهگین باشند.

امام علی بن موسی الرضا(ع) فرموده‌اند: «هر کس در روز عاشورا، دست از تلاش برای دنیا بردارد، خداوند حاجت‌های دنیوی و اخروی او را برآورده می‌سازد و هر کس که روز عاشورا، روز اندوه و غم و گریه‌اش باشد، خداوند روز قیامت را روز سرور و شادی او قرار دهد و در بهشت با دیدار ما، چشمش روشن می‌شود و هر کس که روز عاشورا را برای خود روز برکت بداند و در آن روز برای منزل خویش اموالی را ذخیره سازد، آن اموال برای او برکتی نخواهد داشت.

(البته کسانی که با مسائل بسیار ضروری مردم سر و کار دارند مانند پزشکان کشیک و امثال آنها از این امر مستثنا هستند).

همچنین در این روز از لعن و بیزاری جستن از قاتلان آن حضرت غافل نشوند و بر این امر تأکید کنند.

2- امام باقر(ع) فرموده‌اند: «شيعيان در اين روز به يکديگر تسليت بگویند و چه بهتر که با اين جمله‌ها باشد:

عَظَّمَ اللَّهُ أَجُورَنَا بِمُصَابِنَا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَجَعَلْنَا وَ إِيَّاكُمْ مِنَ الطَّالِبِينَ بَثَارِهِ، مَعَ وَلِيِّهِ الْإِمَامِ الْمَهْدِيِّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

بزرگ گرداند خدا پاداش ما را در سوگواریمان بر حسین(ع) و قرار دهد خداوند ما و شما را از خون خواهانش به همراه ولیش امام مهدی از خاندان محمد(علیهم السلام).

3- مرحوم «ابن قولویه(رحمه الله) مطابق روایتی می‌گوید: کسی که در روز عاشورا کنار قبر امام حسین(ع) باشد و زائران را (کمک کند و) آب دهد، مانند کسی است که لشکر آن حضرت را سیراب کرده باشد و گویا با آن حضرت در کربلا حاضر بوده است.

4- هزار مرتبه بر قاتلان آن حضرت لعنت کند و بگوید:

اللَّهُمَّ الْعَن قَتْلَةَ الْحُسَيْنِ(علیه السلام).

5- خواندن هزار مرتبه سوره «توحید« در این روز فضیلت فراوانی دارد.

امام صادق(ع) فرموده است: "هر کس در روز عاشورا هزار مرتبه سوره «توحید« را بخواند، خداوند رحمان به وی نظر (رحمت) افکند و هر کس را که خداوند رحمان (با دیده رحمت) نظر کند، وی را مجازات نخواهد کرد.

6- در روز عاشورا شایسته است که از خوردن و آشامیدن بدون اینکه قصد روزه کند خودداری کرده تا اینکه وقت عصر فرا رسد و از غذا و آب مختصری (که مصیبت زدگان استفاده می‌کنند)، تناول کنند.

مرحوم «علامه مجلسی« در کتاب «زاد المعاد« گفته است که بهتر است روز نهم و دهم ماه محرم را روزه نگیرند، زیرا بنی امیه این دو روز را برای برکت و شکر بر قتل امام حسین(ع) (به عنوان ظاهرسازی) روزه می‌گرفتند، از طریق اهل بیت(علیهم السلام) احادیث فراوانی در مذمت روزه این دو روز، مخصوصاً روزه روز عاشورا نقل شده است.

همچنین در این روز، از مزاح و خنده و دیگر سرگرمی‌های مسرت بخش دنیوی خودداری کنند.

7- سزاوار است هنگام غروب روز عاشورا، به یاد مصائب فرزندان و اطفال و زنان حرم امام حسین(ع) باشند، زیرا آن هنگام از سخت ترین لحظات حرم آل پیامبر(ص) بود. دشمنان سرمست از باده پیروزی و اجساد شهیدان روی خاک کربلا و زنان و کودکان نالان و گریان و پریشان بودند، در همان زمان دستور غارت و آتش زدن خیمه‌ها صادر شد. اطفال یتیم، زنان بی‌سرپرست و کودکان تشنه، هر کدام به سویی می‌دویدند و در آن میان، حضرت زینب و امام زین العابدین و امّ کلثوم(علیهم السلام) پناهگاه این مصیبت دیدگان بودند و همه غم‌ها را به دل و جان می‌خریدند و همه دشواری‌ها را بر خویش هموار می‌ساختند، تا دیگران را آرام کنند.

در آن غروب، مصائبی بر خاندان رسول الله (ص) رفت و اندوهی بر آنان فرود آمد که قابل تصور و بیان کردن نیست. مصائبی که اشک‌ها را از دیده‌ها سرازیر می‌سازد و اعماق روح و جان را آزار می‌دهد.

8- سزاوار است عاشقان و علاقمندان مکتب سالار شهیدان امام حسین(ع) در روز عاشورا برخیزند و بر رسول خدا و علی مرتضی و فاطمه زهرا و حسن مجتبی و سایر امامان از ذریه آن حضرت(علیهم السلام) سلام کنند و آنان را در این مصیبت‌های بزرگ، با دلی سوزان و اشکی روان تسلیت گویند و این زیارت را بخوانند:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ آدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحٍ نَبِيٍّ

سلام بر تو ای وارث حضرت آدم برگزیده خدا سلام بر تو ای وارث حضرت نوح پیامبر

الله، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ

خدا سلام بر تو ای وارث ابراهیم خلیل خدا سلام بر تو ای وارث

مُوسَى كَلِيمَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ

موسی هم گفتار خدا سلام بر تو ای وارث حضرت عیسی روح خدا سلام بر تو

يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ،

ای وارث حضرت محمد حبیب خدا سلام بر تو ای وارث علی امیر مؤمنان

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْحَسَنِ الشَّهِيدِ سَيِّطِ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ

سلام بر تو ای وارث حسن آن امام شهید و نوه رسول خدا سلام بر تو

يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ الْبَشِيرِ التَّذِيرِ، وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ،

ای فرزند رسول خدا سلام بر تو ای فرزند مزده دهنده و ترساننده و پسر آقای اوصیا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا

سلام بر تو ای فرزند فاطمه بانوی زنان جهانیان سلام بر تو ای

عَبْدَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ وَابْنَ خَيْرَتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ

اباعبدالله سلام بر تو ای برگزیده خدا و فرزند برگزیده او سلام بر تو ای خون خدا

وَابْنَ ثَارِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَثْرُ الْمُؤْتَرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ

و فرزند خون خدا سلام بر تو ای کشته مظلومی که انتقام خونت گرفته نشد سلام بر تو ای امام

الْهَادِي الزَّكِيُّ، وَعَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، وَ أَقَامَتْ فِي جَوَارِكَ،

راهنمای پاک و بر آن ارواحی که به آستان تو فرود آمدند و در جوارت رحل اقامت افکندند

وَ وَفَدَتْ مَعَ رُؤَاكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ مَتَى مَا بَقِيتُ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ،

و با زائرانت ورود کردند سلام من بر تو تا زنده ام من و برپاست شب و روز

فَلَقَدْ عَظَمْتَ بِكَ الرَّزِيَّةَ، وَ جَلَّ الْمُصَابُ فِي الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُسْلِمِينَ،

که براستی بزرگ شد به تو مصیبت و گران شد سوگواری در میان مؤمنان و مسلمانان و

وَفِي أَهْلِ السَّمَوَاتِ أَجْمَعِينَ، وَ فِي سُكَّانِ الْأَرْضِينَ، فَإِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ

در میان ساکنین آسمانها همگی و در میان ساکنین زمینها «انا لله و انا اليه

رَاجِعُونَ، وَ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ وَ تَحِيَّاتُهُ عَلَيْكَ وَ عَلَى آبَائِكَ

راجعون؛ درودهای خدا و برکاتش و تحیتهايش بر تو و بر پدران

الطَّاهِرِينَ الطَّيِّبِينَ الْمُتَّجِبِينَ، وَ عَلَى ذُرَارِيهِمُ الْهُدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ، السَّلَامُ

پاک و پاکیزه و برگزیده ات و بر فرزندان راهنمای راه یافته شان باد سلام

عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَ عَلَيْهِمْ، وَ عَلَى رُوحِكَ وَ عَلَى أَرْوَاحِهِمْ، وَ عَلَى

بر تو ای سرور من و بر ایشان و بر ارواح ایشان و بر

تُرْبَتِكَ وَ عَلَى تُرْبَتِهِمْ، اللَّهُمَّ لَقِهِمْ رَحْمَةً وَ رِضْوَاناً وَ رَوْحاً وَ رِيحَاناً،

تربت تو و بر تربت ایشان خدایا ببار بر ایشان رحمت و خشنودی و روح و ریحانی

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، يَا بَنَ خَاتَمِ التَّيْبِينَ، يَا بَنَ سَيِّدِ

سلام بر تو ای سرور من ای ابا عبدالله ای فرزند خاتم پیمبران و ای فرزند آقای

الْوَصِيِّينَ، يَا بَنَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهِيدُ يَا بَنَ

اوصیا و فرزند بانوی زنان جهانیان سلام بر تو ای شهید (راه حق) و ای پسر

الشَّهِيدِ، يَا أَحْ الشَّهِيدِ، يَا أَبَا الشَّهِدَاءِ، اللَّهُمَّ بَلِّغْهُ عَنِّي فِي هَذِهِ السَّاعَةِ

شهید و ای برادر شهید و ای پدر شهیدان خدایا برسان به او از جانب من در این ساعت

وَ فِي هَذَا الْيَوْمِ، وَ فِي هَذَا الْوَقْتِ وَ فِي كُلِّ وَقْتٍ، تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَسَلَاماً،

و در این روز و در این وقت و در هر وقت تحیتی زیاد و سلامی بسیار

سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ يَا بَنَ سَيِّدِ الْعَالَمِينَ، وَ عَلَى

سلام خدا بر تو و رحمت خدا و برکاتش ای فرزند آقای جهانیان و نیز بر

الْمُسْتَشْهِدِينَ مَعَكَ سَلَاماً مُتَّصِلاً مَا اتَّصَلَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ، السَّلَامُ عَلَى

شهید شدگان با تو سلامی پیوسته به پیوستگی شب و روز سلام بر

الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ

حسین بن علی شهید (راه حق) سلام بر علی بن الحسین آن شهید (عالی قدر) سلام

عَلَى الْعَبَّاسِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى الشَّهِدَاءِ مِنْ وَدِّ

بر عباس فرزند امیرمؤمنان آن شهید (والا مقام) سلام بر فرزندان شهید

أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَى الشَّهِدَاءِ مِنْ وَدِّ الْحَسَنِ، السَّلَامُ عَلَى

امیرمؤمنان سلام بر فرزندان شهید حسن سلام بر

الشَّهِدَاءِ مِنْ وَدِّ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَى الشَّهِدَاءِ مِنْ وَدِّ جَعْفَرٍ وَ عَقِيلٍ،

شهیدان از فرزندان حسین سلام بر شهیدان از فرزندان جعفر و عقیل

السلام على كلٍّ مُسْتَشْهَدٍ مَعَهُم مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ

سلام بر هر شهیدی که با ایشان بود از مؤمنان خدایا درود فرست بر محمد و

وآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَلِّغْهُمْ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَاماً، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ

آلِ مُحَمَّدٍ و برسان به ایشان از جانب من تحیتی زیاد و سلامی بسیار سلام بر تو ای رسول

اللَّهُ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَّاءَ فِي وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فَاطِمَةُ،

خدا نیکو کند خداوند صبر تو را در سوگواری فرزندان حسین سلام بر تو ای فاطمه

أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَّاءَ فِي وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ

نیکو کند خداوند صبر تو را در سوگواری فرزندان حسین سلام بر تو ای امیر

الْمُؤْمِنِينَ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَّاءَ فِي وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا

مؤمنان نیکو کند خدا صبر تو را در مصیبت فرزندان حسین سلام بر تو ای ابا

مُحَمَّدَ الْحَسَنَ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَّاءَ فِي أَخِيكَ الْحُسَيْنِ، يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا

محمد حسن (مجتبی) نیکو گرداند خدا صبر تو را در مصیبت برادرت حسین ای مولای من ای ابا

عَبْدَ اللَّهِ، أَنَا ضَيْفُ اللَّهِ وَضَيْفُكَ، وَجَارُ اللَّهِ وَجَارُكَ، وَلِكُلِّ ضَيْفٍ وَجَارٌ

عبدالله من میهمان خدا و میهمان توام و در پناه خدا و پناه توام و برای هر میهمان و پناهنده ای

قَرِيٌّ، وَقِرَايَ فِي هَذَا الْوَقْتِ أَنْ تَسْأَلَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى، أَنْ يُرْزُقَنِي

حق پذیرایی است و پذیرایی من در این وقت این است که از خدای سبحان بخواهی که روزیم گرداند

فَكَأَنَّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، إِنَّهُ سَمِيعُ الدُّعَاءِ، قَرِيبٌ مُجِيبٌ.

آزادی از آتش دوزخ را که براستی او شنوای دعا و نزدیک و اجابت کننده است.

9_ خواندن زیارت امام حسین(علیه السلام) معروف به 171#; زیارت عاشورا» در این روز ثواب فراوانی دارد.

این زیارت را می‌توان از راه دور یا نزدیک خواند و بسیار بافضیلت و یکی از کیمیاهای سعادت است با استفاده از نشانی زیر می‌توانید متن زیارت عاشورا را مشاهده کرده و مطالعه کنید: